

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2024-2-021
Karar Sayısı : 24-24/566-238
Karar Tarihi : 04.06.2024

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Cengiz ÇOLAK, Berat UZUN

B. RAPORTÖRLER : Ahmet YALÇIN, Emre KARA, Hasan Yıldırım KARAYEL,
Bilge EMİNOĞLU, Muhammet Cuma KÜRKCÜ, Şüheda CENGİZ,
Muhammed Enes DOĞAN

C. İLGİLİ TARAF : - Armtek Elektrik Sanayi ve Ticaret AŞ
ASO 2-3 OSB Eskişehir Yolu 42. Km Alcı OSB Mah. 2013 Cad.
No:16 Sincan/Ankara

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Rekabet Kurulunun 29.02.2024 tarihli ve 24-11/200-M sayılı kararı uyarınca elektrik iletim ve dağıtım ekipmanının alt kırılımı olan kontrol ve kumanda panolarının üretimi ve satışı alanında faaliyet gösteren bazı teşebbüsler hakkında yürütülen soruşturma kapsamında, 08.03.2024 tarihinde Armtek Elektrik Sanayi ve Ticaret AŞ'de gerçekleştirilen yerinde incelemenin engellenmesi/zorlaştırılması.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurulunun (Kurul) 13.07.2023 tarihli, 23-31/596-M sayılı ve 28.09.2023 tarihli, 23-46/875-M sayılı kararları ile güç transformatörü sektöründe faaliyet gösteren bazı teşebbüsler hakkında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun)'un 4. maddesinin ihlal edilip edilmediğinin tespitine yönelik olarak yürütülen soruşturma kapsamında, 01.02.2024 tarihinde Panobel Elektrik Gereçleri AŞ (PANOBEL) ünvanlı teşebbüste yerinde inceleme gerçekleştirilmiştir. PANOBEL'de gerçekleştirilen yerinde incelemede, elektrik iletim ve dağıtım ekipmanının alt kırılımı olan kontrol ve kumanda panolarının üretimi ve satışı alanlarında faaliyet gösteren bazı teşebbüslerin özel dağıtım şirketleri tarafından düzenlenen ihalelerde danışıklı teklif vererek ilgili ihaleleri ve bu ihalelerdeki iş kalemlerini paylaştıklarına yönelik şüphe uyandıran bazı belgeler elde edilmiştir.
- (3) Söz konusu belgelere istinaden hazırlanan 28.02.2024 tarihli ve 2023-2-001/BN-10 sayılı Bilgi Notu, Kurulun 29.02.2024 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 29.02.2024 tarihli ve 24-11/200-M sayılı kararı ile 4054 sayılı Kanun'un 40. maddesi uyarınca elektrik iletim ve dağıtım ekipmanının alt kırılımı olan kontrol ve kumanda panolarının üretimi ve satışı alanlarında faaliyet gösteren AFB Enerji Mühendislik İnşaat Taah. Paz. İç ve Dış Tic. Ltd. Şti., Aksan Elektrik İnşaat Taahhüt ve Tic. Ltd. Şti., Altınsoy Enerji Sanayi ve Tic. Ltd. Şti., Armtek Elektrik Sanayi ve Ticaret AŞ (ARMTEK), Atce Enerji Otomasyon ve Pano İmalat Taahhüt AŞ, ATS Elektrik Pano Sanayi Ticaret Ltd. Şti., Bab Mühendislik Elektrik İnş. Taahhüt San. Tic. Ltd. Şti., Biçer Pano Metal İşleri ve Elektrik San. ve Tic. AŞ, Çağdaş Pano Elektrik AŞ, Etien Enerji Sistemleri San. Tic. Ltd. Şti., Girişim Elektrik Sanayi Taahhüt ve Ticaret AŞ ve PANOBEL hakkında soruşturma açılmıştır.

- (4) Mezkûr soruşturma kapsamında, 08.03.2024 tarihinde görevli meslek personeli tarafından kontrol ve kumanda panolarının üretimi ve satışı alanlarında faaliyet gösteren ARMTEK'te yerinde inceleme gerçekleştirilmiştir.
- (5) ARMTEK'te yapılan yerinde inceleme esnasında, incelemenin engellenmesi/zorlaştırılması sonucunu doğurabileceğinden şüphe edilen eylemler gerçekleşmiştir. Bu kapsamda yerinde incelemenin engellenmesine ilişkin hazırlanan 28.05.2024 tarihli ve 2024-2-021/BN-02 sayılı Bilgi Notu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (6) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Bilgi Notu'nda, ARMTEK'in eylemlerinin 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrası kapsamında yerinde incelemenin engellenmesi olarak kabul edilmesi ve teşebbüse aynı maddenin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında idari para cezası uygulanması gerektiği ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. Yaşanan Gelişmelerin Özeti

- (7) PANOBEL'de 01.02.2024 tarihinde gerçekleştirilen yerinde incelemede, PANOBEL Satış ve Pazarlama Müdürü (.....)'nun incelenen mobil cihazları haricinde, kendisinin kullanımında olan ilave bir mobil cihaz bulunmuş, söz konusu cihazın telefon kimliğinde yapılan inceleme sonucunda telefonun "(.....)" ismine kayıtlı olmasından ve mobil cihazda yer alan yazışmaların (.....) tarafından gerçekleştirilmiş olmasından dolayı ilgili mobil cihazın PANOBEL Genel Müdürü (.....)'nın kullanımında olduğu anlaşılmıştır. Ayrıca yerinde incelemede PANOBEL Satış ve Pazarlama Müdürü'nün mobil cihazında yapılan incelemede, PANOBEL Genel Müdürü (.....)'nın söz konusu cihazı PANOBEL Satış ve Pazarlama Müdürü (.....)'na emanet ettiğine işaret eden yazışmalara rastlanmıştır. PANOBEL Genel Müdürü'ne ait olan ve bir süreliğine PANOBEL Satış ve Pazarlama Müdürü'ne emanet edildiği anlaşılan mobil cihazda gerçekleştirilen inceleme sonucunda söz konusu cihazın ihaleler öncesinde ve ihaleler sırasında rakipler ile iletişim kurmak amacıyla kullanıldığı ve cihazın bütünüyle bu işe özgülendiği tespit edilmiştir. Mevzubahis cihazın rehberinde yalnızca rakip teşebbüs yetkililerinin numaralarının bulunduğu, (.....) numaralı GSM hattının ise "Armtek (.....) 2" olarak kayıtlı olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla ARMTEK Satış Müdürü (.....)'ın (.....) numaralı GSM hattı vasıtasıyla rakip teşebbüslerle ihalelerin paylaşılmasına yönelik yazışmalar gerçekleştirdiğinin tespit edilmesi sebebiyle söz konusu GSM hattının kullanıldığı telefonların incelenmesi gerekliliği hâsıl olmuştur.
- (8) 08.03.2024 tarihinde ARMTEK'te yerinde inceleme gerçekleştirmek amacıyla görevli meslek personeli tarafından, ASO 2-3 OSB Eskişehir Yolu 42. Km Alcı OSB Mah. 2013 Cad. No:16 Sincan/ANKARA adresinde bulunan teşebbüs merkezine saat 10.17'de giriş yapılmış ve yetki belgeleri ile Kurum kimlik kartları teşebbüs yetkililerine ibraz edilmiştir. Yürütülmekte olan soruşturma hakkındaki bilgilere ek olarak 4054 sayılı Kanun'un 14. ve 15. maddelerinin raportörlere verdiği yetkiler, aynı Kanun'un 16. ve 17. maddesinde düzenlenen idari para cezaları, 2010/3 sayılı Dosyaya Giriş Hakkının Düzenlenmesine ve Ticari Sırların Korunmasına İlişkin Tebliğ ve 08.10.2020 tarihli ve 20-45/617 sayılı Kurul kararı ile kabul edilen "Yerinde İncelemelerde Dijital Verilerin İncelenmesine İlişkin Kılavuz" ve yerinde inceleme usulü hakkında teşebbüs yetkililerinin bilgi edinmesi sağlanmıştır.
- (9) Akabinde ise teşebbüsün organizasyon şeması talep edilerek bilgisayarlarında/mobil cihazlarında inceleme yapılması gerektiği değerlendirilen teşebbüs çalışanları tespit edilmiştir.

- (10) Bu süreç neticesinde, inceleme yapılmasına karar verilen ve teşebbüste hazır bulunan ARMTEK Genel Müdürü (.....)'nin, ARMTEK Satış Müdürü (.....)'in ve ARMTEK Satış ve Pazarlama Şefi (.....)'in odalarında, bilgisayarlarında, e-posta hesaplarında ve mobil cihazlarında yerinde inceleme gerçekleştirilmiştir.
- (11) Yerinde inceleme esnasında, ARMTEK Genel Müdürü (.....) tarafından kullanılan mobil cihazda yüklü WhatsApp uygulamasında içinde yer alan 10 adet bireysel yazışma ile üç adet WhatsApp grubu yazışmalarının inceleme günü (08.03.2024) saat 10.55 ila 11.19 arasında "sohbeti temizle" özelliği ile silindiği tespit edilmiştir. Silinen WhatsApp yazışmalarının ARMTEK Genel Müdürü (.....) ile; kendisi tarafından kullanılan başka bir GSM hattı, ARMTEK Yönetim Kurulu Başkanı (.....), ARMTEK Yönetim Kurulu Üyesi (.....), ARMTEK Yurtdışı Satış Direktörü (.....), ARMTEK Satın Alma Direktörü (.....), Armin Elektrik AŞ¹ Satın Alma Yetkilisi (.....), ARMTEK Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı (.....), Pelka Elektrik Mühendislik Sanayi Ticaret AŞ² Direktörü (.....) ve Ulutaş İnşaat Elektrik Tic. ve San. Ltd. Şti. Genel Müdürü (.....) arasında gerçekleşen yazışmalar olduğu anlaşılmıştır. Söz konusu yazışmaların; açılan ihaleler ile ilgili olarak şirket içinde kullanılan "İhale Genel" isimli grupta, Irak'a gerçekleştirilen ihracat ile ilgili olarak şirket içinde kullanılan "Armtek Export-IRAQ" isimli grupta ve şirketin gerçekleştirdiği satışlar ile ilgili olarak şirket içinde kullanılan "Armtek Sales Force" isimli grupta yer alan yazışmaları içerdiği tespit edilmiştir.
- (12) Adli bilişim cihazı ile yapılan incelemelerde silinen mesajlara erişilememiş olup (.....). Silme eylemine ilişkin ekran görüntüleri tutanakla kayıt altına alınmıştır.
- (13) Söz konusu silme işlemleri hakkında ARMTEK Genel Müdürü (.....) tarafından aşağıdaki hususlar ifade edilmiştir:
- "Söz konusu silme işlemi kesinlikle iş için kullandığını hat üzerinde yapılan bir işlem değildir. İş telefonum ve hattım üzerinde herhangi bir silme işlemi gerçekleştirilmemiştir. Bu durum yerinde inceleme konusunda yükümlülüklerimi yerine getirmek bakımından kanuna uygun davranma niyetimin açık göstergesidir. Silme işlemi şahsi telefonum üzerinde yaptığım ve yerinde inceleme konusu ile ilgisi olmayan, şirket yöneticilerimiz ve diğer arkadaşlarım ile şahsi yazışmalarımın ibarettir. Yazışmaların silinmesinde güdülen gaye yerinde inceleme konusunda delilleri yok etmek değil kişisel hayatın üçüncü taraflar tarafından görülmesinin önüne geçmektir."*
- (14) Diğer yandan, yerinde inceleme kapsamında ARMTEK Genel Müdürü (.....)'nin mobil cihazında yapılan inceleme sırasında ARMTEK Satış Müdürü (.....) adına kayıtlı üç adet GSM hattının bulunduğu tespit edilmiştir. Söz konusu hatlar arasında bulunan bir hattın PANOBEL'de yapılan yerinde inceleme sırasında "Armtek (.....)2" olarak kayıtlı olan ve ihalelerin paylaşılmasına ilişkin konuşmalarının gerçekleştirildiği telefon numaralarından olduğu tespit edilen (.....) numaralı GSM hattı olduğu anlaşılmıştır. Bu çerçevede saat 11.42'de ARMTEK Satış Müdürü (.....)'dan söz konusu GSM hatları hakkında bilgi vermesi istenmiştir. Bunun üzerine ARMTEK Satış Müdürü (.....) tarafından; "(.....) numaralı hat şahsi hattımdır, (.....) numaralı hat şirket hattımdır; (.....) numaralı hat hakkında herhangi bir bilgim yoktur, ben hiçbir zaman böyle bir numara kullanmadım" şeklinde açıklama yapılmıştır. (.....) numaralı hatta hızlı gözden geçirme yöntemi ile iş yazışmalarının olmadığı tespit edilmiş olup ilgili GSM hattı incelemeye tabi tutulmamıştır.

¹ ARMTEK'in bağlı olduğu ana şirket.

² ARMTEK tarafından, ilgili şirketin zaman zaman ürün satın alınan tedarikçi olduğu ifade edilmektedir.

- (15) Saat 14.03'te ise ARMTEK Satış Müdürü (.....), yukarıda bahsedilen konuya ilişkin ek açıklama yapmak istemiş ve aşağıdaki hususları ifade etmiştir:

“Rekabet Uzmanları tarafından tarafıma yöneltilen soru kapsamında şahsi telefon hattımı ve iş için kullandığım hattı doğruladım ve bana ait olduğunu açık ve net şekilde ifade ettim. Tarafıma sorulan (.....) numaralı hat ise aktif olarak kullandığım bir hat olmadığından bu hattın bana ait olmadığını ifade ettim. İlgili görüşmenin ardından, 4 ya da 5 ay öncesinde şirketteki görev değişikliğini müteakiben şirketten ayrılan (.....)’ın iş süreçlerini takip için geçici bir süre bir hattı daha kullandığımı hatırladım. Bunu hatırlar hatırlamaz Kurum uzmanlarına tam ve eksiksiz bilgi verme yükümlülüğümü yerine getirmek amacıyla durumu önce şirket yöneticilerimize ardından da Kurum uzmanlarına arz ettim. Bu yükümlülüğümü ivedi şekilde yerine getirmek için iyi niyetli bir çaba ortaya koyarak saat 14.00 sularında durumu olduğu gibi Kurum uzmanlarına izah ettim. Sadece geçici bir süre işleri yönlendirmek adına kullandığım ve numarasını dahi hatırlamadığımı bir hat olduğu için ilk ifademde bana ait olmadığını ifade ettim. Dolayısıyla Kurum uzmanlarını yanlış yönlendirmek gibi bilinçli bir çabam olmadığı gibi doğru bilgi verme yükümlülüğümü de yerinde inceleme devam ederken ivedi bir biçimde yerine getirdim.

Zira ilgili hattın (.....)’a zimmetli olduğu ve (.....) işten ayrıldıktan sonra zimmetin kendisinden alındığını gösteren resmi dokümanlar Kurum Uzmanlarına sunulmuş; aynı zamanda Kurum Uzmanlarının incelemelerine yardımcı olmak adına söz konusu hat idari işler Biriminden temin edilerek incelemeleri için Kurum Uzmanlarına teslim edilmiştir. Kurum uzmanları tarafından ilgili hat incelenmiş ve tarafımıza herhangi bir bulgu iletilmemiştir.”

- (16) ARMTEK Satış Müdürü (.....) tarafından kullanılan “(.....)” numaralı GSM hattı ve şirkete ait bir mobil cihaz teşebbüs yetkilileri tarafından saat 16.40'ta yerinde inceleme ekibine sunulmuştur. Söz konusu GSM hattında gerçekleştirilen incelemede; ARMTEK Satış Müdürü (.....)’ın yakın akrabalarının ve bazı rakip teşebbüs çalışanlarının numaralarının rehberde kayıtlı olduğu tespit edilmiştir. Rehberde kayıtlı kişiler hakkında ARMTEK Satış Müdürü (.....) tarafından aşağıdaki hususlar ifade edilmiştir:

“Rehberde farklı üreticilerin olma sebebi; müşteri tarafından temin edilen farklı marka ürünlerde sorun olması durumunda müşteriye karşı mağdur olmamak adına ürünün temini ve onarımı için firma ile iletişime geçmek için bu numaralar bulunmaktadır.”

- (17) Yerinde inceleme sürecinde yaşananlar, yukarıda bahsedilen hususlar, silme eylemine ilişkin ekran görüntüleri ve tarafların ifadeleri Yerinde İnceleme ve Bilgi İsteme Tutanağı ile kayıt altına alınmış, tutanak taraflarca okunup kabul edildikten sonra imzalanmış ve tutanağın bir nüshası yerinde inceleme kapsamında alınan belgelerin birer suretiyle birlikte teşebbüse bırakılmıştır.

G.2. Değerlendirme

- (18) Yerinde inceleme yetkisi, 4054 sayılı Kanun'un ihlal edilip edilmediğinin ortaya çıkarılmasında kullanılan araçların başında gelmektedir. Bu yetkinin etkin bir şekilde kullanılması, yerinde incelemelerden verimli sonuçlar elde edilebilmesi açısından büyük öneme sahiptir.
- (19) 4054 sayılı Kanun'un “Yerinde İnceleme” başlıklı 15. maddesi;

“Kurul, bu Kanunun kendisine verdiği görevleri yerine getirirken gerekli gördüğü hallerde, teşebbüs ve teşebbüs birliklerinde incelemelerde bulunabilir. Bu amaçla teşebbüslerin veya teşebbüs birliklerinin:

- a) (Değişik: 16.06.2020-7246/4. Md.) Defterlerini, fiziki ve elektronik ortam ile bilişim sistemlerinde tutulan her türlü verilerini ve belgelerini inceleyebilir, bunların kopyalarını ve fiziki örneklerini alabilir,*
- b) Belirli konularda yazılı veya sözlü açıklama isteyebilir,*
- c) Teşebbüslerin her türlü mal varlığına ilişkin mahallinde incelemeler yapabilir.*

İnceleme, Kurul emrinde çalışan uzmanlar tarafından yapılır. Uzmanlar incelemeye giderken yanlarında incelemenin konusunu, amacını ve yanlış bilgi verilmesi halinde idarî para cezası uygulanacağını gösteren bir yetki belgesi bulundurlar.

(Ek: 01.08.2003-4971/25. Md.) İlgililer istenen bilgi, belge, defter ve sair vasıtaların suretlerini vermekle yükümlüdür. Yerinde incelemenin engellenmesi veya engellenme olasılığının bulunması durumunda sulh ceza hakimi kararı ile yerinde inceleme yapılır.”

şeklinde düzenlenmiştir.

- (20) 4054 sayılı Kanun’un “İdari Para Cezası” başlıklı 16. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde; “*yerinde incelemenin engellenmesi ya da zorlaştırılması*”, teşebbüslere idari para cezası verilmesini gerektiren hallerden biri olarak sayılmıştır. Söz konusu hükme göre Kurul, incelemenin engellenmesi ya da zorlaştırılması halinde, teşebbüs niteliğindeki gerçek ve tüzel kişiler ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerine gayri safi gelirlerinin binde beşi oranında idarî para cezası verir.
- (21) 08.03.2024 tarihinde ARMTEK’te gerçekleştirilen yerinde inceleme sırasında saat 10.55 ila 11.19 arasında, ARMTEK Genel Müdürü (.....) tarafından kullanılan mobil cihazda kurulu olan WhatsApp uygulamasından 10 adet bireysel yazışmanın ve üç adet WhatsApp grubunun yazışmasının silindiği tespit edilmiştir.
- (22) Bununla birlikte görevli meslek personeli tarafından pano üreticileri arasında ihale paylaşımı konularında iletişim kurmak amacıyla kullanıldığı tespit edilen “(.....)” numaralı GSM hattına ilişkin olarak yerinde inceleme esnasında ARMTEK Satış Müdürü (.....) tarafından farklı açıklamalar yapılmıştır. İlk olarak saat 11.42’de söz konusu GSM hattı hakkında herhangi bir bilgisinin bulunmadığı ifade edilmiştir. Daha sonra saat 14.03’te bu GSM hattının eski bir şirket çalışanına ait olduğu ve hattın geçici bir süre kendisi tarafından kullanıldığı ancak numaranın hatırlanmadığı açıklanmıştır. Ancak saat 16.40’ta “(.....)” numaralı GSM hattı şirkete ait bir mobil cihaz ile birlikte teşebbüs yetkilileri tarafından yerinde inceleme ekibine sunulmuştur. Ancak yerinde inceleme heyetinin ısrarlı çalışması sonucunda söz konusu GSM hattının ARMTEK Satış Müdürü (.....) tarafından kullanıldığı tespit edilmiştir. Tüm hususlar bir arada değerlendirildiğinde ARMTEK’te gerçekleştirilen yerinde inceleme esnasında teşebbüs yetkilileri tarafından yerinde inceleme heyetine tutarsız bilgiler verilerek incelemenin sağlıklı bir şekilde yürütülmesinin engellendiği anlaşılmıştır.
- (23) Öte yandan BTK’den gönderilen cevabi yazıdan, (.....) numaralı GSM hattının ARMTEK adına kayıtlı şirket hattı olduğu ve 28.09.2023 tarihinden itibaren (.....) IMEI numaralı ve (.....) IMEI numaralı mobil cihazlarda kullanıldığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla (.....) numaralı GSM hattının ARMTEK adına kayıtlı bir şirket hattı olduğu BTK’den elde edilen bilgilerle doğrulanmıştır.

(24) Yukarıda yer verilen bilgiler ve tespitler ışığında;

- Yerinde inceleme başladıktan sonra ARMTEK Genel Müdürü (.....) tarafından kullanılan mobil cihazda kurulu olan WhatsApp uygulamasındaki birçok yazışmanın silindiği,
- Yerinde inceleme esnasında ARMTEK Satış Müdürü (.....) tarafından yerinde inceleme heyetine tutarsız bilgiler verilerek ihaleler öncesinde ve ihaleler sırasında rakipler ile iletişim kurmak amacıyla kullanıldığı anlaşılan GSM hattı ve bu hattın bulunduğu mobil cihaz üzerinde incelemenin sağlıklı bir şekilde yürütülmesine engel olunduğu,
- Söz konusu iki eylemin de yerinde incelemenin engellenmesi/zorlaştırılması kapsamında olduğu

kanaatine varılmıştır.

(25) Dosya kapsamında yer verilen bilgi ve açıklamalar ışığında; yerinde incelenmenin engellenmesi ve zorlaştırılması nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca ARMTEK'e 2022 yılı gayri safi gelirin binde beşi oranında idari para cezası verilmesi kanaatine varılmıştır.

H. SONUÇ

(26) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, 29.02.2024 tarihli ve 24-11/200-M sayılı karar uyarınca elektrik iletim ve dağıtım ekipmanının alt kırılımı olan kontrol ve kumanda panolarının üretimi ve satışı alanında faaliyet gösteren bazı teşebbüsler hakkında yürütülen soruşturma kapsamında 08.03.2024 tarihinde yapılan yerinde incelemenin Armtek Elektrik Sanayi ve Ticaret AŞ tarafından engellendiğine ve zorlaştırıldığına, bu nedenle, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca 2022 yılı gayri safi gelirin binde beşi oranında olmak üzere; Armtek Elektrik Sanayi ve Ticaret AŞ'ye (.....)-TL idari para cezası verilmesine gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.